

San Antonio, USA 2004

Glimtar från ACR-kongressen

Sverige är numera välrepresenterat på denna reumatologins årliga "världskongress" och ofta får läkare, sjukgymnaster och andra i reumateamet kunskap om och riktlinjer för nya behandlingar. Forskningsfronten inom området reumatiska sjukdomar flyttas snabbt framåt.

Redaktionen för forskningsbilagan har bett några forskare och kliniskt verksamma personer från Spenshult att ge några korta intryck och glimtar från 2004 års kongress varav vissa delar tidigare presenterats i Reumatikertidningen. Här kommer mera! Detta avspeglar inte på något sätt i detalj den enorma bredd och omfatt-

ning en sådan kongress har, men kan kanske ändå ge några nya kunskaper.

Information till patienten...

Träning är en behandling att jämställa med läkemedel och att sprida det budskapet till patienter och vårdgivare är en utmaning. Studier vid National Centers for Disease Control and prevention i USA visar att läkare delar med sig av den information de får sig tillsänd. Därför är det viktigt att distribuera informationsmaterial till läkare om möjligheten att lindra smärta genom träning, speciellt vid artros/artrit men även för andra reumatiska sjukdomar, som ett komplement till all den information som läkemedelsföretagen förser dem med.

Just smärtlindring har visat sig vara det som fångar patienternas uppmärksamhet på annonser i pressen, affischer på stan eller "reklam" i radio/TV. Personer som tycker om att promenera eller simma tar gärna en informationsbroschyr som har en bild på just den aktiviteten på utsidan, medan personer som inte är så aktiva kanske föredrar en bild av någon som tvättar bilen. Kort sagt, samma budskap, men i olika förpackning underlättar spridningen av information till olika målgrupper.

ger resultat...

En pilotstudie, där man undersökt hur väl budskapet nått ut, visade att 50 % av den tilltänkta målgruppen hade hört budskapet och 20 % hade ökat sin aktivitetsnivå som en direkt följd av det. För Sveriges del skulle det här kunna bli en nationell kampanj där samarbete mellan Reu-

matikerförbundet och Socialstyrelsen kunde vara aktuellt. Att ha regionala och lokala samarbetspartners för att förverkliga budskapet i praktiken är nästa steg. Det kan till exempel vara föreningar som sysslar med träning som är beredda att bredda sin verksamhet för att ta emot nya målgrupper, eller lokala arbetsgrupper som jobbar fram material lämpat för just den/de målgrupper som finns representerad på orten (bönder, industriarbetare, yngre, äldre etc.). Budskapet ska vara positivt, kort och informativt, i stil med "Vad ska jag ta för min artrossmärta? Ta en promenad, ta en simtur, ta en cykeltur." En sammanställning av sjukgymnastiska behandlingar vid artros presenterades av forskare från Australien och vi kunde konstatera att det i princip var samma innehåll som i den färska svenska sammanställningen "Grundbehandling av artros", utgiven i samband med Reumatikerförbundets artrosinformatörsprojekt.

Det visades att ett bra sätt att nå ut med sitt budskap till befolkningen är att utbilda "informatörer", ofta då personer som på något sätt själva är drabbade av sjukdomen. Tyvärr hade man sett att många slutat som informatörer om arbetet bygger på frivillighet. Här behövs ytterligare studier om hur man i praktiken omsätter och tar nytta av vetenskapliga resultat.

men delaktighet krävs.

Vikten av patientens och de anhörigas egen delaktighet och engagemang är man överens om i hela världen. I allt fler länder stiftas lagar som stärker patientens ställning som en i teamet. Genom The Bone and Joint Decades (Liv&Rörelse) försorg, och genom Reumatikerförbundets RA-instruktörs och artrosinformatörsprojekt föreläser patienter för oss som arbetar i vården om hur vi på bästa sätt kan hjälpa våra patienter att få kontroll över sin egen situation och vad man själv som patient kan göra. Att se världens alla delar ur ett patientperspektiv kommer att bli allt viktigare under kommande år det framgick tydligt av intresset för detta ämne på konferensen. Spenshult kommer att, tillsammans med andra internationella forskare inom

Storstaden San Antonio, USA.

De personliga mötena är kanske det viktigaste med kongresser.

området, anordna "Study groups" med Patientperspektivet som rubrik vid nästkommande två års ACR-konferenser för att föra forskningen och utvecklingen framåt.

Läkemedel

Smärtstillande mediciner av typen NSAID/COX-hämmare/Coxiber diskuterades intensivt under delar av kongressen. Anledningen var naturligtvis den stora uppmärksamhet som indragningen av läkemedlet Vioxx rönt över hela världen. På ett extrainsatt möte med experter inom området, samt företrädare för amerikanska läkemedelsmyndigheten FDA konstaterades att även om vi vet mycket om risker och nytta med dessa medel, så finns fortfarande flera frågetecken. Man har ännu inga säkra hållpunkter för att den ökade risken för hjärtinfarkt och stroke som noterats för

Vioxx skulle gälla alla Coxiber, men vi manades till vaksamhet i kliniken och pågående studier följs med stort intresse. Man betonade parallellt att risken för biverkningar alltid måste vägas mot nyttan av behandlingen. (Ytterligare restriktioner inom detta område har kommit sedan dess vilket Reumatikertidningen rapporterat om på annan plats).

En ny giktmedicin är på väg, med få biverkningar och få interaktioner med andra läkemedel.

Läkemedlet Mabthera (som är en monoklonal antikropp mot en typ av lymfocyter (CD20-typ) är en lovande medicin för RA, samt troligen också för vissa fall av SLE.

Biologiska läkemedel (av typen TNF-alfablockerande medel) har mycket bra effekt mot de inflammatoriska förändringar vid spondartriter som man kan se på MR (Magnetka-

meraundersökning).

Injektionsbehandling med ett skelettpåverkande hormon mot osteoporos har redan börjat användas i Sverige i liten skala för vissa utvalda/svåra fall. Det tycks vara ett alternativ om man inte tål eller har effekt av andra åtgärder och medel.

Sverige på kongressen

Liksom under de senaste åren var Sverige i förhållande till sin storlek mycket välrepresenterat på kongressen med posters, föredrag med mera. Bland dessa bidrag behandlades goda effekterna av teamrehabilitering vid artritjsjukdomar, träning och smärta vid och orsaker till artros, nya studier om god effekt och förhållandevis små biverkningar med gamla (kortison) och nya (TNF-blockerande) läkemedel vid RA, god effekt och små risker av vaccinationer vid RA, prognos och genetiska faktorer vid RA med och utan komplikationer, nya behandlingsmetoder vid myositer, risker och prognos vid SLE.

Forskarna på Spenshult ser nu, tillsammans med uppemot 10 000 andra från hela världen, fram emot nästa ACR-kongress i november 2005 i San Diego.

TEXT: ANN BREMANDER. SJUKGYMNAST OCH DOKTORAND, CARINA THORSTENSSON. SJUKGYMNAST OCH MEDICINE DOKTOR, STEFAN BERGMAN. DOCENT OCH BITRÄDANDE FORSKNINGSLEDARE, LENNART JACOBSSON. PROFESSOR, GAZMEND ABDIU ÖVERLÄKARE, OCH INGEMAR PETERSSON, DOCENT OCH FORSKNINGSCHEF. SAMTLIGA FRÅN SPENSHULT, HALMSTAD.

Axplock från Eular i Wien

Ryggsmärta och utbildning

Ju högre utbildning desto mindre risk att bli funktionshindrad av ryggsmärtor, säger en norsk forskargrupp ledd av dr Kåre Birger Hagen. Detta högst märkliga samband framkom, och har även tidigare

konstaterats, efter en sjuårig studie av 35 000 anställda. De som hade 9-årig eller mindre skolutbildning jämfördes med dem som hade 12-årig eller mer. Andra faktorer som vägdes in var bl.a. stress, befogenhet att planera det egna arbetet, belåtenhet med arbetet, fysiskt krävande arbete samt vikt, alkoholkonsumtion och fysisk aktivitet.

Hälften av alla människor har

ryggsmärtor någon gång under livet. Studien visade att 2,3 % fick förtidspension under perioden. Det unika med den norska studien är att man kunde dra slutsatsen att fysiskt krävande arbete var den största orsaken. Andra faktorer som kan kopplas till arbetet, liksom individuella livsstilsfaktorer, förklarade endast en liten del av sambandet mellan utbildning och